

DE DORPEN MOERSTRATEN

Moerstraten is een dorp in de gemeente Roosendaal in de Nederlandse provincie Noord-Brabant. Voor de gemeentelijke herindeling van 1997 behoorde Moerstraten tot de gemeente Wouw. Het kleine dorp heeft in totaal zeven straten.

Etymologie

De naam is goed te verklaren: Moer betekent veenmoeras en straten voor straat of weg door dit veen.

Geschiedenis

De naam Moerstraten werd voor het eerst vermeld in 1359, en wel in een register van inkomster van de heer van Bergen op Zoom. In 1362 werd het geschreven als: Ter Moerstraten.

Moerstraten was een buurtschap zonder kerk bestaande uit verspreid liggende boerderijen. Van 1515 tot 1795 had Moerstraten geen gemeenteraad maar wel een eigen gemeentebestuur, een schepenbank. Deze bestond uit 5 schepenen en één van hen werd verkozen als burgemeester. Zij werden op voorstel van een

drossaard telkens voor één jaar benoemd door de markies van Bergen op Zoom.

In de omgeving moet betrekkelijk veel bos zijn geweest. Dit is echter tijdens de Tachtigjarige Oorlog verloren gegaan. In 1583 werden de huizen verwoest en moesten de bewoners vluchten. Zij kwamen pas omstreek 1600 terug. De heidevelden werden geleidelijk ontgonnen en deze ontginning werd in de loop van de 19e eeuw voltooid. In 1810 werd Moerstraten als 4e en laatste kerkdorp toegevoegd aan de gemeente Wouw.

Moerstraten was op kerkelijk gebied een onderdeel van drie parochies: Wouw, Heerle en Steenberg.

Bijnaam

Tijdens de carnaval heet het dorp Mangelpéejland. De Mangelpéej (= voederbiet, dus geen suikerbiet) is een van de belangrijkste gewassen die op landbouwgronden rond het dorp wordt verbouwd.

De carnaval wordt tegelijkertijd gevierd als met de andere dorpen om Moerstraten heen, en de plaats Roosendaal.

De grenzer liepen grillig en men verlangde een eigen parochie en een school. De school kwam in 1927. In hetzelfde jaar kwam de kerk en de pastorie gereed. Het waren deze gebouwen die uiteindelijk tot centrumvorming leidden.

Tijdens de bevrijding van het dorp Moerstraten aan het eind van de Tweede Wereldoorlog, werd in en rond het dorp flink gevochten, waarbij ondermeer negen Canadezen om het leven kwamen en tientallen gewond raakten. Uit dankbaarheid ging het dorp aan de slag om geld in te zamelen om een monument op te richten voor hun bevrijders.

Op zondag 26 augustus 1945 werd op de hoek van de Luienhoekweg en de Moerstraatsebaan het eerste oorlogsmonument in Nederland onthuld. Op het monument staan de namen van negen gesneuvelde Canadese militairen. De lichamen van deze Canadezen werden later overgebracht naar het Canadees oorlogskerkhof in Bergen op Zoom.

Het monument werd gemaakt door de Bergse kunstenaar Umberto Mion. Bij de onthulling was ook een deputatie van Nederlandse officieren en een Canadese militaire delegatie aanwezig.

Op 1 februari 1953 overkwam het dorp de watersnoodramp. Toen werden veel gezinnen getroffen door het stijgende water. De lager gelegen gronden van de parochie met name in Het Laag, stonden meer dan één meter onder water. Verschillende gezinnen moesten evacueren en alles in de steek laten.

Moerstraten had en heeft een druk verenigingsleven, ondermeer de ruitersportvereniging Oranjeruiter, de Boerenstand, de Jonge Boerinnen, De Confrérie, voetbalclub VIOS (vooruitgang is ons streven uit 1929) en de toneelvereniging MTV. De toneelvereniging maakte gebruik van ondermeer de herberg van de familie Lammers. Die herberg stond op de hoek van de Moerstraatseweg en het Molenbaantje. In dit café was een vouwwand die weggeklapt kon worden, zodat de woonkamer bij het café kon worden getrokken. Op een verhoging werd dan toneel gespeeld. De schoorsteen had een bijzonder schilderij. Helaas is deze volledig verdwenen met de sloop van het pand.

Bezienswaardigheden

- Het oorlogsmonument ter nagedachtenis aan de negen bij de bevrijding omgekomen Canadese militairen bevindt zich op de hoek van de Luienhoekweg en Moerstraatse Baan. Dit is het eerste na de bevrijding gebouwde oorlogsmonument in Nederland, onthuld op 26 augustus 1945. Het omvat een grote granieten grafzerk en een hoog kruis.
- De voormalige Sint-Theresiakerk, aan de Moerstraatsebaan 85, is een bakstenen neogotisch bouwwerk uit 1926, en de eerste parochiekerk van het dorp. Architect was Jacques van Groenendael. De voormalige kerk heeft een ingangstoren, geflankeerd door twee kapellen.
- De Mariakapel aan de Steenbergsestraat is een dankbaarheidskapel uit 1945, naar aanleiding van het feit dat een gezin zonder slachtoffers de oorlog is doorgekomen. Het kleine kapelletje, uitgevoerd in grijze baksteen, werd ontworpen door Jos Godeau en bevat een Mariabeeldje.
- Hoeve Spreeuwenberg aan Laagweg 2, is een overblijfsel van een herenhuis dat in 1515 voor het eerst werd vermeld.
- Aan de Moerstraatseweg 112 staat een herbergboerderij die reeds in 1750 als zodanig werd vermeld.
- Bronzen beeld: Kinderen met Magelpeet van Leon Vermunt, uit 1997, aan de Moerstraatseweg.
- Stenen beeld: Kind van Kees Keijzer, uit 1996, voor de basisschool.

Natuur en landschap

Moerstraten bevindt zich te midden van een landbouwgebied op laaggelegen zandgrond. Ten zuidoosten bevindt zich Landgoed Altena, een waterwindgebied met jong bos. Ten zuiden van Moerstraten ligt het Pottersbos. Ten noorden van Moerstraten vindt men, op Steenbergse grondgebied, het natuurgebied Oudland en ten westen daarvan Het Laag.

